

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULU L.

ANUNȚIURILE:

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

România și străinătate:
Pe unu an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

Scrisori nerăscuțite nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrămit.

Nr. 285.

Vineri, 25 Decembrie.

1887.

Cătră cetitorii „Gazetei Transilvaniei“!

În puține zile se împlinesc 50 de ani, de când „Gazeta Transilvaniei“ luptă pentru lățirea culturii române, pentru libertatea și drepturile poporului român.

Pe timpul celei mai cumplite prigoniri a neamului românesc, „Gazeta Transilvaniei“ a arborat în mijlocul valoroșilor comercianți români de odinioară din Brașov drapelul redeșteptării naționale.

Cinci-șapte de ani de muncă, de grele și de necurmate lupte pentru înălțarea și prosperarea românismului se împlinesc.

Generațiunea vechiă și generațiunea cea nouă și-au dat mâna, au pus umărul la umăr, pentru realizarea marelui operă a redeșteptării și a liberării poporului român asupra.

Lucrat au toți cu însuflețire bărbătească și cu statornicia sub drapelul sfânt arborat de „Gazeta Transilvaniei“ și urmându devisei nemuritorului bard național: „*Uniți-vă în cugetă uniți-vă 'n simțiri!*“

Și munca lor a fost încoronată de succes.

Unde eram acum cinci-șapte de ani și unde suntem astăzi! De s'a ridicat spiritul poporului român, de s'a întărit conștiința lui națională, de s'a pus temelie la cultura lui națională, cine va susține, că la această lucrare măreață națională n'a avut parte cea mai însemnată parte din drapelul nostru, care a mers totdeauna înainte cu lumina pe cărările întunecoase ce trebuia să le străbatem?

Credincioși devisei ce și-au ales-o fii nobili și devotați ai națiunii în lupta pentru eliberarea și redeșteptarea națiunii române, am făcut tot ce în putință ne-a stat, pentru ca drapelul nostru să poată corespunde cât mai mult greii sale chemări.

Nu ne-am dat înderăt dinaintea nici unei greutăți, gata am fost să aduce ori-ce jertfă, și decă în timpuri mai mult ori mai puțin favorabile, prin cari am trecut, nu am putut să facem mai mult pentru țoia noastră decăt am făcut, cauza a fost firma noastră hotărâtă de a păstra în toate împrejurările independența noastră.

Astfel, trebuind să cucerim tărâmul pas cu pas, am înaintat încet, dar sigur, și abia astăzi, după cinci-șapte de ani de muncă, ne vedem în pozițiune de a realiza, cu încordarea tuturor puterilor noastre, cea mai ferbinte dorință a neuitatului și de fericită memorie editor al drapelului nostru Iacob Mureșianu, ca să avem și propria noastră tipografie.

Începând cu ziua de 1 Ianuarie 1888 „Gazeta Transilvaniei“ se va tipări în propria noastră tipografie.

În modul acesta ni se dă putința de a aduce modificări și îmbunătățiri în partea tehnică și redacțională a foiei noastre.

Facem toate acestea, fără a cere însă și din partea publicului să facă mai mari jertfe. „Gazeta Transilvaniei“ va apăre și dela 1 Ianuarie 1888 încolo tot în condițiunile de până acum ale abonamentului și anume:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl., pe șese luni 6 fl., pe unu an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe unu an 40 franci.

Aducând această la cunoștința cetitorilor noștri, îi asigurăm, că nu ne vom abate din calea ce-o străbatem acum de jumătate de secol, ci că vom lupta și în viitor cu îndoită putere și cu același devotament pentru apărarea, ridicarea și întărirea românismului.

Și ca să putem contribui cu efect la realizarea aspirațiilor noastre îndreptățite naționale în această monarhie, vom stăruie înainte de toate să ținem sus și să păstrăm nepătat steagul solidarității noastre naționale, al unirii și al bunei înțelegeri între toți factorii poporului nostru.

Suntem tari în convingerea, ca toți cei ce cugetă sincer și curat asupra chemării Românilor în aceste critice timpuri vor pune cu noi umărul la umăr și astfel vom merge cu toții înainte, dar numai înainte, cu unanima strigare:

Dumnezeu și dreptul nostru!

Redacțiunea.

Din cauza S-telor sărbători drapelul nu va apăre până luni seara.

Cum stăm?*)

(Concluziune.)

Brașov, 24 Decembrie 1887.

Cea mai tristă priveliște oferă acela, care nu și știe ajuta în vremuri de nevoie.

Și vermele decă flă calci se încovoie și se svêrcolesce ca să scape viața.

Cel ce nu se știe apăre, când este în pericol existența sa, nu merită să trăiească nici ca verme, ce se tereșce pe pământ.

Și poporele sunt supuse acelor legi ca și indivizii. Lipsindu-le puterea de rezistență ele degenerază și pier.

Istoria poporului român nu este decăt un lung lanț de suferințe, de asupriri și prigoniri.

Decă acest popor și-a știut conserva limba, naționalitatea și obiceiurile sale cu toate aceste suferințe, asupriri și prigoniri seculare, trebuie să a avut și are multă putere de rezistență.

Cum se face cu toate aceste că nici acum în veacul libertății și al progresului poporul român nu este scutit de lovirile cele mai grele în contra existenței sale? Cum vine că nici astăzi, când posedă atât fii luminați din senul său el nu se știe apăre cu succes în contra celor cari fără milă dau năvală din toate părțile asupra lui?

Tot mereu auzim pe adversarii noștri zicând: e bun, blând și supus poporul român, el s'ar împăca cu toate, de nu l'ar ațifa „agitatori“.

Sub „agitatori“ ei înțeleg pe Români cu carte, pe conducătorii firești ai poporului, preoți și mireni, cari nu și renegă sentimentele românesce. Decă numai aceștia ar constitui elemen-

tul de rezistență în popor, atunci am trebui să vedem din parte-le altă atitudine, alte isprăvi și altă apăre.

Ce vedem însă?

E dureros a-o mărturisă, dar ori încărău privim, nu vedem pe conducătorii firești ai poporului nostru — ne mai vorbind de excepțiuni — decăt tupilându-se dinaintea celor puternici, făcându-le temenele, cedând mereu din dreptul lor după fiă-care lovitură ce li se aplică și umilindu-se dinaintea contrariilor limbei și ai naționalității noastre, ba ce e mai trist și deplorabil, îi vedem desbinați și cercetându-se între ei, ca și când am fi ajuns la cōda veacului.

Aceștia s'ar fi multă temuții „agitatori“, cari sunt în stare a îndărji pe poporul „cel mai blând și supus?“

Bietul popor, decă nu ar fi el însuși amărât până în adencul inimii de tractarea ce o întâmpină, cum l'ar pute amări aceia, cari fug și se ascund în vizuniile lor de câte-ori tună și fulgeră câte unu spanu ori ministru nngurescu, fug și lasă pe popor și pe cei ce merg cu el în voia întâmplării?

Bietul popor, decă nu ar ave el credință în viitorul său, cum ar pute-o câștiga dela aceia, cari se certă între sine pentru nimicuri, când pericolul este mai mare și dușmanul mai înverșunat?

Rău de tot ar sta lucrul cu puterea de rezistență a poporului român, decă el ar trebui să și-o ia dela „intelligenții“ lui, cum se obișnuiesc la noi a se numi colectiv omenii cu carte. Trebuie dar, că acest bun și blând popor dispune el însuși de aceea magică putere în mare măsură și decă cu toate aceste se vede paralizat și bătut pe toate terenele, cauza sunt tocmai preinșii „agitatori“, cari nu știu să conducă și să aducă la valoare printr-o purtare demnă, solidară, înțeleptă și energică puterea poporului.

Cu tupilările, umilirile și neînțelegerile dintre noi am fost bătut și nimicit pe teremul politic și poporul și-a pierdut drepturile sale naționale.

Voim să fim acum bătut și nimicit și pe teremul cultural, ca să pierdem școlile noastre și autonomia bisericilor noastre?

Ce este dar de făcut?

Pe teremul politic am zis, că nu ne mai putem mișca. Aici și defensivă ni se face pe și ce merge mai anevoioasă și nu ne rămâne decăt să reclamăm mereu cu fermitate cum și unde mai putem drepturile noastre nealienabile.

Tărâmul școlar și bisericesc îl avem încă în posesiunea noastră. Aici în interiorul ultimei întărituri trebuie să ne concentrăm toate puterile, popor și fruntași, preoți și mireni, ca să ghidelele contrariilor limbei și ai culturii noastre au început să facă spărturi și în zidurile acestei redute.

Pe teremul culturii noastre naționale nu mai pot fi deosebiri, căci nu știm să existe un singur Român, care să zică că nu voiesc înflorirea școlilor și a bisericilor noastre.

Archiereii noștri s'au ținut rezervați în cestiunile politice, dar și să voiesc, ceea ce este cu neputință, n'ar pute să mai stea la o parte, când e vorba chiar de existența bisericii, căci cu școala română stă și cade și biserica română.

Der archiereii fac și încercări de a se apăre, numai cât apăre lor de unu câte unu nu a avut până acuma aproape nici un rezultat.

Pericolul comun cere o apăre comună.

Ce folos că unul merge în drapta, celălalt în stânga, altul înainte și érași altul înderăt. Cum o să ajungă aceștia vreodată la un singur punct, de unde să poată respinge năvala dușmanului?

Der archiereii noștri nu numai că procedu izolați, care cum știe mai bine, dar sunt și adă

*) A se vedé numerii 275—278 incl. ai „Gazetei Trans.“ din 1887. — Red.

Cursul la bursa de Viena
din 2 Ianuarie st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	96.45
Rentă de hârtie 5%	89.—
Imprumutul căilor ferate ungare	148.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (1-ma emisiune)	93.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (2-a emisiune)	—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (3-a emisiune)	110.25
Bonuri rurale ungare	100.—
Bonuri cu cl. de sortare	100.50
Bonuri rurale Banat-Ti-miș	101.50
Bonuri cu cl. de sortare	101.—
Bonuri rurale transilvane	101.—

Bonuri croato-slavone	101.—
Despăgubire p. dijma de vin ung.	98.75
Imprumutul cu premiu ung.	119.—
Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	121.50
Rentă de hârtie austriacă	76.50
Rentă de arg. austr.	79.20
Rentă de aur austr.	107.90
Losurile din 1860	137.75
Acțiunile băncii austro-ungare	858.—
Act. băncii de credit ung.	270.—
Act. băncii de credit austr.	269.90
Argintul — Galbini	—
Impărătesc	6.01
Napoleon-d'ori	10.04
Mărei 100 imp. germ.	62.87
Londra 10 Livres sterlinge	126.90

Bursa de București.

Cota oficială dela 14 Decembrie st. v. 1887.

Cump.	vënd.
Rentă română (5%)	93 1/2
Rentă rom. amort. (5%)	96—
convert. (6%)	91—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—
Credit fonc. rural (7%)	105—
" " " (5%)	91 1/4
" " " (7%)	103—
" " " (6%)	96—
" " " (5%)	87 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—
" " " Națională	—
Aur contra bilete de bancă	14. 1/4
Bancnote austriace contra aură.	2.03

Cursul pieței Brașov

din 3 Ianuarie st. n. 1887.

Cump.	Vënd.
Bancnote românești	8.43
Argint românesc	8.40
Napoleon-d'ori	10.03
Lire turcesc	11.27
Imperiali	10.26
Galbeni	5.90
Scrisurile fonc. » Albina » 6%	101.—
" " " 5%	98.—
Ruble Rusesc	109.—
Discontul	6 1/2—8% pe an.

Roc de erna de Loden,
I. calitate numai
fl. 5.
II. calitate fl. 6.50.

Cel mai bun, cel mai fin și cel mai durabil Roc de erna de Loden bun din Stiria, în colorile sur și cateniu și în toate mărimile. — Ca măsură, grosimea la pept.

Jachete de dame, elegante și călduroase, în toate colorile dorite, împietite, portă foarte plăcută, numai **fl. 1.80.**

Costume gata bărbătesci, pantaloni, roc și giletă lucrate din stoffe bune și durabile de Brunn și Reichenberg, pentru toamnă și erna, călduroasă căptușite, în toate colorile dorite și în toate mărimile, întregul costum costă numai fl. 6.50, II. enalit. fl. 8.50, III. soialu cel mai fin fl. 10.50. — Ca măsură ajunge grosimea la pept.

Mantale de ploie de cauciuc cu gura dimpreună, de Caucaș-Shooting impermeabilă, vulcanizată, în formă elegantă de palton lung, în timp frumoasă se poate întrebuiți pe dos ca Pardesiu. — Ca măsură ajunge înălțimea staturii **fl. 6.45.**

Învălituri de masă și de pat, de ripsă fină, lucrate cu desene multicolore, la toate 4 colțurile cu ciucure de pluș. **fl. 1.65.**

Paturi pentru călătorie și pentru cai, groase ca scândura, călduroase, durabile și mari, cu bordure colorate, bucată fl. 1.75, cele mai fine fl. 2.75. **fl. 1.75.**

Saluri, elegante, călduroase, durabile, 7/4 marl, lucrate în colorii fine orientale, cu ciucure de șenilă, fabuloasă de ieftine, bucată numai fl. 1. **fl. 1.**

Singura espediare cu rambursă, se u cu plata anticipativă, sub garanție prin: **Fekete's Fabriks-Lager fe tiger Kleider „zur ung. Krone,” Wien, V. Wehrgasse Nr. 13/59.**

Care este cea mai bună hârtie pentru țigări?

Acastă întrebare foarte importantă pentru fii-care fumător de țigări s'a stabilit deja în modul cel mai nedubios.

Nu este reclamă golă, ci un fapt constatată prin autoritățile științifice de primului rang pe baza analizei comparative a diferitelor hârtii de țigări mai bune, ce se află în comerț, că hârtia de țigări

„Les dernières Cartouches”

și
„DOROBANȚULŪ”
din fabrica **Braunstein Frères**
la Paris, 65 Boulevard Exelmans,

este cu deosebire cea mai ușoară și cea mai escelentă.

După ce s'a stabilită acesta între altele prin Dr. Pohl, profesor la facultatea tehnică în Viena, Dr. Liebermann, profesor și conducător al stabilimentului chimic de stat în Budapesta, și o analiză comparativă, făcută în Iuliu 1887 după puncte de vedere nouă igienice de către Dr. Soyka, profesor de Hygienă la Universitatea nemțecă din Praga a produsă chiar rezultatul strălucit, că hârtiile de țigări „Les dernières Cartonches” și „Dorobanțul” sunt cu 23—74% mai ușoare, și că împărășește fumului de tutun cu 23—77% mai puține părți streine, ca celelalte hârtii analizate. Veritabilă este numai aceeași hârtie, a cărei Etiquetă séménă cu desenul aci imprimat și care poartă firma Braunstein Frères.

Fabrica a deschis un deposit pentru vëndare en gros hârtiei de țigări și a tuburilor pentru țigări

Braunstein Frères,
Wien, II., Bez., Negerlegasse Nr. 8,
și se află aceste articole la toate firmele mai mari, cari au de vëndare asemenea mărfuri. 4—50

O nouă invențiune

care a produsă cu tot drep-tul atâta admirațiune, este de ingeniosul mecanic-ar-tist engles D-nul Mărston construată și pentru ori-ce stofă aplicabilă

Mașină de cusut universală.

Acăsta face la ori ce lucru de cusut serviciile cele mai escelente.

Costă complet **fl. 5.50.**

Se furnizează în stare perfectă de lucru.

Mașina posedă o întocmire, ca la cusut se nu se rupă acul așa ușor și este în totă privința foarte practică. Fiă-care cum-pere-și imediată această admirabilă mașină de cusut univer-sală fără prejudețiu, căci eu înapoiez îndată fiă-cărui banii, decât mașina nu funcționează.

Comandele se efectuează cu rambursă postală și sunt a se adresa sin-gur numai la: **Fekete's Fabriks-Depot neuer Erfindungen,** Wien, Margarethen, Wehrgasse Nr. 13/59. 4—6

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la esposițiunea regnicolă din 1885 din Budapesta, distinsă cu medalia cea mare a esposițiunii.

In Budapesta, strada Văczy Nr. 17.

Recomandă obiectele necesare pentru **adjustarea bisericilor și capelelor** cu cele ce sunt provădită în abundență pentru prețurile cele mai moderate, și lucrate câtă se poate mai frumoasă, anume:

Odăjdii felon și altele, după ritul gr. orientală.

Prapori și stindarde pentru reunitii.

Standarde pentru pompieri, copii de școală, reunitii în-nului etc. etc.

Iconostase, chipuri pentru fruntariu. Inmormântarea Dom-ului etc. etc.

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurăirea și argintărea pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătășă și haine biseri-cesci, cusute cu fir de aur, argint și mătășă.

Dantule bisericesci. Învălitore de prestolii. Mărfuri biseri-cesci. Damaste etc.

Punctualitatea mi-o potă adveni prin mai multe sute de epistole de recunoștință.

Cataloge de prețuri a dorință trimittă libere de post-port.

Calicū pe nimicū.

Numărul primū alū Calicului din 1888 ilū trimitemū ori cui nilū cere, ca numărū de probă, gratis.

Abonenții se grăbescă cu trimiterea abona-mentului, la Sibiu:

Administrațiunea Calicului.

Nr. 257—1887.

AVISŪ.

P. T. acționari ai institutului de credit și de economii „Arieșana” din Turda li se aduce la cunoștință, că termenul de solviră alū versamentului alū IV-lea (10 fl. de acțiune) a expirat în 24 No-embrie a. c. st. n. deși prin acăsta sunt rugați a solvi câtă mai în grabă acăstū versamentū dimpreună cu procentele de întârziare (de la una acțiune 8 cr. până în 31 Decembrie.)

Turda, 29 Decembrie 1887 st. n.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Arieșana.”

D. St. Șaluțiu, direct.
Silvestru Moldovanu, secretar.